

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

معاونت پژوهش و برنامه ریزی

دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد شغل و آموزش

طراح سیاه قلم کار

گروه شغلی صنایع دستی و هنر

شماره ملی شناسایی شغل

۱-۶۱/۱۳/۱/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

شماره ملی شناسایی شغل : ۶۱/۱۳/۱/۱-۱

شروع اعتبار ۸۹/۳/۱

پایان اعتبار ۹۳/۳/۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی صنایع دستی و هنر:

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد شغل و آموزش:
اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان تهران

فرآیند اصلاح و بازنگری :

آدرس :

تهران - خیابان آزادی، خیابان خوش شمالی، نیش نصرت، ساختمان شماره ۲، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور، شماره ۲۵۹

دورنگار : ۶۶۹۴۴۱۱۷ تلفن : ۶۶۵۶۹۹۰۰

تهیه کنندگان استاندارد شغل و آموزش

ردیف	نام و نام خانوادگی	مدرک	رشته تحصیلی	سابقه‌ی تجربی مرتبط
۱	ثریا نیکو روش	کارشناسی	گرافیک	۳۰ سال دبیر نقاشی و گرافیک
۲	مریم فرجی	کارشناسی	نقاشی	۱۴ سال آموزش نقاشی
۳	حمیده خاجه وند	کارشناسی	نقش و چاپ پارچه	۱۷ سال آموزش نقاشی
۴	حمید طریبی	کارشناسی	نقاشی کامپیوتر	۲۱ سال آموزش نقاشی
۵	مهناز سادات اکبری	کارشناس ارشد	نقاشی	۲۱ سال آموزش نقاشی
۶	زویا توانگر	کارشناس ارشد	نقاشی	۱۵ سال آموزش نقاشی
۷	* صدیقه رضاخواه	کارشناس	شیمی	۱۸ سال

* مسئول گروه برنامه ریزی درسی صنایع دستی و هنر

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد مؤثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل.

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود.

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی، مسئولیت ها، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل.

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به اهداف یک استاندارد آموزشی.

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود.

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده یا خیر، که شامل سه بخش عملی، کتبی عملی و اخلاقی حرفه ای خواهد بود. صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود.

شایستگی:

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور مؤثر و کارا برابر استاندارد.

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی. که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی، فیزیک، شیمی، زیست شناسی)، تکنولوژی و زبان فنی باشد.

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی. معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود.

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد.

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود.

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام شغل : طراح سیاه قلم

شرح شغل^۱ :

طراح سیاه قلم شغلی است زیر مجموعه صنایع دستی که شامل وظایفی از قبیل طراحی و کارکردن با وسایل طراحی، اجرای مبانی طراحی، سایه روشن، عمق نهایی خطی (پرسپکتیو) ، طراحی از طبیعت بیجان، طراحی از مناظر و آناتومی انسان و چهره و تکمیل آنها می باشد و با مراکز ارائه صنایع دستی و نمایشگاه ها در ارتباط می باشد.

ویژگی های کارآموز ورودی :

حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی

حداقل توانایی جسمی : داشتن دست و چشم سالم و هوشیاری و سلامت جسمانی

مهارت های پیش نیاز این استاندارد : ندارد

طول دوره آموزشی

طول دوره آموزشی : ۳۳۰ ساعت

- زمان آموزش نظری : ۷۳ ساعت

- زمان آموزش عملی : ۲۵۷ ساعت

- کارآموزی : - ساعت

- زمان پروژه : - ساعت

شیوه ارزشیابی :

آزمون تئوری ۲۵٪

آزمون عملی ۶۵٪

اخلاق حرفه ای ۱۰٪

صلاحیت های حرفه ای مربیان :

لیسانس صنایع دستی و هنر با ۲ سال سابقه کار مرتبط. فوق دیپلم با ۴ سال سابقه کار مرتبط و دیپلم با ۶ سال سابقه کار مرتبط.

ردیف	توانایی ها
۱	توانایی اجرای مبانی هنرهای تجسمی
۲	توانایی اجرای طراحی مقدماتی
۳	توانایی طراحی با ابزار های مختلف
۴	توانایی اجرای مبانی طراحی
۵	توانایی ایجاد تکنیک سایه روشن در طراحی
۶	توانایی اجرای عمق نمائی خطی (پرسپکتیو)
۷	توانایی طراحی طبیعت بیجان با تکنیکهای مختلف
۸	توانایی طراحی از مناظر با تکنیکهای مختلف
۹	توانایی طراحی از آناتومی انسان با تکنیکهای مختلف
۱۰	توانایی طراحی از چهره انسان با تکنیکهای مختلف
۱۱	توانائی ارائه محصولات و بازاریابی
۱۲	

2 . Occupational Standard

3 . Competency

استاندارد آموزش - بر گه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی :
	جمع	عملی	نظری	۱- توانایی اجرای مبانی هنرهای تجسمی
	۲۰	۱۶	۴	
تجهیزات ، ابزار، مواد مصرفی				دانش، مهارت، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
۱- اتود ۲- مازیک ۳- راپید ۴- مداد ۵- پاک کن ۶- خط کش ۷- تراش			۱ ۱ ۱ ۱	دانش: - انواع نقطه. خط. سطح. حجم. - انواع ترکیب - انواع بافت و ریتم - انواع تعادل -
۸- تخته شاسی ۹- کاغذ گلاسه ۱۰- کاتر ۱۱- قیچی ۱۲- چسب ۱۳- مقوا		۶ ۵ ۳ ۲		مهارت : - اجرای نقطه و خط در یک کادر مشخص - اجرای سطح ،بافت، ریتم. - اجرای تراکم. تجمع. - اجرای ترکیب و تعادل
				نگرش : - معرفی انواع عناصر بصری
				ایمنی : - رعایت فاصله چشم تا طراحی در هنگام اجرای کار
				توجهات زیست محیطی : -

استاندارد آموزش - برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی :
	جمع	عملی	نظری	توانایی طراحی مقدماتی
	۲۰	۸	۱۲	
تجهیزات ، ابزار، مواد مصرفی				دانش، مهارت، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
۱- کتب آموزشی ۲- مداد B6 ۳- مداد HB ۴- انواع مداد ۵- کاتر ۶- کاغذ ۷- مقوا ۸- پاک کن و تراش ۹- تخته شاسی			۴ ۲ ۲ ۲ ۱ ۱	دانش: - مفهوم انواع طراحی - تقویت قدرت بینائی و حساسیت بصری - تاریخچه طراحی در ایران - تاریخچه طراحی در جهان - کادر مناسب برای طراحی - انواع طرح
		۲ ۲ ۲ ۲		مهارت : - اجرای طرحهای Drawing و Design - انجام یک طراحی به صورت اسکیس یا یادداشت های تصویری - انجام یک طراحی به صورت اتود یا پیش طرح - انجام یک طراحی کامل
				نگرش : - معرفی تاریخ طراحی در جهان
				ایمنی : - رعایت فاصله چشم تا طراحی در هنگام اجرای کار
				توجهات زیست محیطی : - عدم دور ریز کاغذ و زمینه های گوناگون

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی طراحی با ابزار های مختلف
	جمع	عملی	نظری	
	۲۰	۱۴	۶	
تجهیزات ، ابزار، مواد مصرفی				دانش، مهارت، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
۱- تخته شاسی ۲- انواع مداد H و B و F ۳- خط کش ۴- پاک کن - تراش ۵- کاغذ معمولی ۶- کاغذ گراف ۷- مقوا ۸- آب و مرکب ۹- قلم مو سرگرد ۱۰- پالت مرکب ۱۱- محو کن ۱۲- کاتر ۱۳- اسپری فیکساتور ۱۴- زغال soft ۱۵- مداد کنته ۱۶- انواع طرح			۲ ۲ ۱ ۱	دانش: - ابزار اثر گذار مناسب طراحی - ابزار اثر پذیر مناسب انواع طراحی - ابزار کمکی برای تسهیل شدن طراحی - انواع طرح
				مهارت : - طراحی با انواع ابزار اثر گذار مانند مداد - زغال و .. - طراحی با ابزار اثرگذار مانند قلم موآب مرکب و رنگهای حلال درآب - طراحی بر انواع زمینه ها مانند کاغذ، مقوا، بوم - اجرای طراحی با انواع وسایل کمکی نظیر کاتر - محو کن- اسپری فیکساتور
				نگرش : - معرفی طرح هایی متناسب با فرهنگ جامعه - مراقبت از ابزار و وسایل طراحی - استفاده مناسب از فیکساتور
				ایمنی : - رعایت نکات ایمنی هنگام استفاده از کاتر
				توجهات زیست محیطی : -

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی اجرای مبانی طراحی
	جمع	عملی	نظری	
	۲۰	۱۰	۱۰	
تجهیزات ، ابزار، مواد مصرفی				دانش، مهارت، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
۱- تخته شاسی ۲- کاغذ ۳- انواع مداد H و B ۴- پاک کن ۵- تراش ۶- زغال ۷- قلم فلزی و آب مرکب			۴ ۳ ۳	دانش: - مفهوم انواع عناصر بصری در طراحی و مهمترین آن - مفهوم کیفیت خطوط در طراحی - مفهوم محور تقارن و اندازه گیری
۸- کاتر ۹- مداد کنته ۱۰- فیکساتور ۱۱- انواع طرح		۳ ۲ ۲ ۲ ۲		مهارت : - نحوه استفاده از مداد در طراحی - ساده کردن موضوعات طراحی - استفاده از منظره یاب در طراحی - اندازه گیری در طراحی - استفاده از محور تقارن
				نگرش : - معرفی طرحهای مناسب
				ایمنی : - رعایت نکات ایمنی هنگام استفاده از کاتر
				توجهات زیست محیطی : - جمع آوری و عدم دورریز کاغذهای باطله

استاندارد آموزش - برگه‌ی تحلیل آموزشی

	زمان آموزش			عنوان توانایی :
	جمع	عملی	نظری	توانایی ایجاد تکنیک سایه روشن در طراحی
	۳۰	۲۶	۴	
تجهیزات ، ابزار، مواد مصرفی				دانش، مهارت، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
۱- تخته شاسی ۲- مداد کنته ۳- انواع مداد H و B6 ۴- اسپری فیکساتور ۵- پاک کن ۶- تراش ۷- زغال ۸- آب مرکب و قلم مو ۹- قلم فلزی ۱۰- مقوای بافت دار		۲ ۱ ۱		دانش: - مفهوم نور و سایه روشن در طراحی - مفهوم سطوح تیره روشن در طراحی - مفهوم تنالیته و انواع آن
		۶ ۵ ۵ ۵ ۵		مهارت : - ایجاد سایه روشن با ترکیب خطوط و سطوح در طراحی (اجرای یک نمونه کار ر) - ایجاد سایه روشن با درجات مختلف خاکستریها (اجرای یک نمونه کار ر) - ایجاد درجات متنوع خاکستری با مداد - ایجاد درجات متنوع خاکستری با زغال(اجرای یک نمونه کار ر) - ایجاد درجات مختلف خاکستری با آب مرکب (اجرای یک نمونه کار ر)
				نگرش : - معرفی و ایجاد طرحهایی متناسب با فرهنگ جامعه - صرفه جویی از ابزار و مواد - مراقبت از ابزار و تجهیزات - پاکیزگی محیط کار
				ایمنی : - استفاده از روپوش کار و دقت در هنگام استفاده از کاتر
				توجهات زیست محیطی : - عدم دور ریز ضایعات به محیط زیست

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی اجرای پرسپکتیو (عمق نمائی خطی)
	جمع	عملی	نظری	
	۳۰	۲۴	۶	
تجهیزات ، ابزار، مواد مصرفی				دانش، مهارت، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
۱- تخته شاسی ۲- کاغذ ۳- انواع مداد H و B ۴- مداد کنته ۵- قلم فلزی و آب مرکب ۸- پاک کن ۹- تراش ۱۰- زغال			۲ ۱ ۱ ۱ ۱	دانش: - مفهوم پرسپکتیو خطی، نقطه گریز و خط افق - مفهوم پرسپکتیو یک نقطه ای - مفهوم پرسپکتیو دو نقطه ای - مفهوم پرسپکتیو سه نقطه ای - مفهوم فضاهای داخلی و انواع پرسپکتیو
		۵ ۵ ۵ ۵ ۴		مهارت : - طراحی از احجام ساده نظیر مکعب و بدست آوردن نقطه گریز (اجرای یک نمونه کار ر) - طراحی از اشیاء و توجه به نقاط گریز(اجرای یک نمونه کار ر) - طراحی از فضاهای داخلی و توجه به نقاط گریز(اجرای یک نمونه کار ر) - طراحی از مناظر بیرونی و توجه به نقاط گریز (اجرای یک نمونه کار ر) - طراحی از ساختمان بلندواستفاده از پرسپکتیو ۳ نقطه ای (اجرای یک نمونه کار ر)
				نگرش : - انجام کار با دقت فراوان - معرفی بناهای اسلامی و فضاهای ایرانی
				ایمنی : - استفاده از روپوش کار
				توجهات زیست محیطی :

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی طراحی از طبیعت بیجان با تکنیک های مختلف
	جمع	عملی	نظری	
	۵۰	۴۰	۱۰	
تجهیزات ، ابزار، مواد مصرفی				دانش، مهارت، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
۱- تخته شاسی ۲- کاغذ ۳- انواع مداد H و B ۴- مداد کنته ۵- قلم فلزی و آب مرکب ۸- پاک کن ۹- تراش ۱۰- زغال			۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲ ۲	دانش: - انواع اشکال و احجام هندسی - انواع اشکال و احجام هندسی و غیر هندسی - مفهوم اسکیس و اتود - مفهوم کمپوزسیون - مفهوم طراحی کامل
				مهارت : - طراحی ساده از طبیعت بیجان به صورت احجام (اجرای یک نمونه کار) - طراحی از اشیاء با مداد به صورت اسکیس و اتود (اجرای یک نمونه کار) - طراحی کامل از اشیاء با انواع سایه روشن(اجرای یک نمونه کار) (تنالیتته، هاشور) - طراحی از اشیاء و حجم پردازی به وسیله زغال و قلم فلزی و آب مرکب (اجرای یک نمونه کار) - طراحی از چیدمان های مختلف (اجرای یک نمونه کار)
				نگرش : - خلاقیت در طراحی - صرفه جوئی در ابزار
				ایمنی : توجهات زیست محیطی :

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی طراحی از مناظر با تکنیک های مختلف
	جمع	عملی	نظری	
	۴۰	۳۴	۶	
تجهیزات ، ابزار، مواد مصرفی				دانش، مهارت، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
۱- تخته شاسی ۲- کاغذ ۳- انواع مداد H و B ۴- مداد کنته ۵- قلم فلزی و آب مرکب ۸- پاک کن ۹- تراش ۱۰- زغال			۲ ۲ ۱ ۱	دانش: - مفهوم منظره و نور و سایه در آن - مفهوم پلان در مناظر - مفهوم پرسپکتیو در طراحی - مفهوم کمپوزیسیون در طراحی
			۷ ۷ ۷ ۷ ۶	مهارت : - طراحی خطی از مناظر و گل و گیاه(اجرای یک نمونه کا ر) - طراحی از مناظر با مداد(اجرای یک نمونه کا ر) - طراحی کامل از مناظر به وسیله خودکار یا راپیدوگراف(اجرای یک نمونه کا ر) - طراحی کامل از مناظر باقلم مو و آب مرکب(اجرای یک نمونه کا ر) - طراحی سیاه قلم از انواع مناظر طبیعی بازغال و مداد کنته (اجرای یک نمونه کا ر)
				نگرش : - مراقبت از ابزار - صرفه جوئی در مواد
				ایمنی : - رعایت نکات ایمنی هنگام استفاده از کاتر
				توجهات زیست محیطی : - عدم دور ریز اضافات مواد رنگی به محیط زیست

	زمان آموزش			عنوان توانایی : توانایی طراحی از آناتومی انسان با تکنیک های مختلف
	جمع	عملی	نظری	
	۹۰	۸۰	۱۰	
تجهیزات ، ابزار، مواد مصرفی				دانش، مهارت، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
۱- مداد H و B و F ۲- پاک کن ۳- تراش ۴- کاتر ۵- کاغذ ۶- مقوا			۴ ۳ ۳	دانش: - مفهوم آناتومی مردان و آناتومی زنان - مفهوم حجم ها در آناتومی - مفهوم مقیاس و تناسبات آناتومی
۷- تخته شاسی ۸- مجسمه های آناتومی ۹- قلم موی سر گرد ۱۰- آب و مرکب ۱۱- زغال و مداد کنته	۱۶ ۱۶ ۱۶ ۱۶ ۱۶			مهارت : - اجرای طراحی خطی از آناتومی انسان (اجرای یک نمونه کار ر) - اجرای طراحی به وسیلهٔ احجام از آناتومی انسان (اجرای یک نمونه کار ر) - اجرای طراحی با آب مرکب از آناتومی انسان (اجرای یک نمونه کار ر) - اجرای طراحی با زغال از آناتومی انسان (اجرای یک نمونه کار ر) - ترکیب بندی آناتومی ۲ انسان در فضا (اجرای یک نمونه کار ر)
				نگرش : - معرفی طرحهای آناتومی انسان متناسب با فرهنگ جامعه - صرفه جویی در ابزار
				ایمنی : - استفاده مناسب از ابزار
				توجهات زیست محیطی :

	زمان آموزش			عنوان توانایی :
	جمع	عملی	نظری	توانایی ارائه محصولات و بازاریابی
	۱۰	۵	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی				دانش، مهارت، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط
۱- بروشور کاتالوگ نمایشگاهها ۲- کتب آموزشی ۳- نرم افزارهای آموزشی ۴- دستگاه رایانه و متعلقات آن ۵- تعداد چسب مایع ۶- قیچی ۷- خط کش			۱ ۱ ۱ ۱ ۱ ۱	دانش: - مفهوم بازاریابی - اطلاعاتی در زمینه نمایشگاههای صنایع دستی و هنری - روش های ارتباط با فروشندگان، هتل داران و ... - تبلیغات در زمینه محصولات از طریق سایتهای اینترنتی -مفهوم نگار خانه و انواع آن
۸- پاک کن ۹- مداد ۱۰- ماژیک ۱۱- وسایل تزئینی ۱۲- بسته بندی		۱ ۱ ۱ ۱		مهارت : - حفظ و نگهداری و آماده سازی انواع تابلو جهت شرکت در نمایشگاه ها - قاب کردن کارها (پاسپارتو) و بسته بندی آنها - شرکت در نمایشگاههای داخل و خارج کشور - ساخت پوستره های تبلیغاتی - ارتباط بامدیران هتل ها و نمایشگاه ها و ...
				نگرش : - صداقت در معرفی محصولات - پرهیز از بزرگ نمایی در بازاریابی و ارائه محصولات - مراعات رقبا در فروش و عرضه در فضای برابر
				ایمنی : -
				توجهات زیست محیطی :

استاندارد آموزشی

– برگه استاندارد تجهیزات ، مواد ، ابزار

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۱	انواع مداد HB	۱۵	
۲	انواع کاردک	۱۵	
۳	کاتر	۱۵	
۴	زغال و مداد کنته	۱۵	
۵	پاک کن و تراش	۱۵	
۶	انواع مقوای بافت دار	۱۵	
۷	فیکساتور	۱۵	
۸	صندلی	۱۵	
۹	میز	۲	
۱۰	تخت شاسی	۱۵	
۱۱	انواع مدل	۱۰۰	

توجه :

– تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

– ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود.

– مواد به ازاء یک نفر کارآموز محاسبه شود.

– منابع و نرم افزارهای آموزش

شرح	ردیف
سی دی آموزشی	۱
سی دی تصویر از هنرمندان بزرگ	۲